

POSLOVNA SARADNJA

Potpisan Sporazum o poslovnoj saradnji između APBiH i VTKBiH

PRISTUPILI SU

Drvopromet Group i U.T.O.K.

PROJEKTI

Projekat sajmovi zapošljavanja u organizaciji ZZZFBiH, UPFBiH i kantonalnih službi za zapošljavanje

Tema broja;
Federacija BiH nespremna
krenula u proces fiskalizacije?

Poštovani,

Ono što je za naše članove bilo veoma važno u mjesecu januaru su početak primjene Zakona o fiskalizaciji, razmatranje prednacrtu Zakona o javnim nabavkama, te završne aktivnosti na izradi Strategije o poduzetničkom obrazovanju Bosne i Hercegovine.

U ovom periodu kontaktirali smo naše članove tražeći da nam dostave svoje primjedbe i sugestije koje bi doprinjele što boljoj provdbi Zakona o fiskalizaciji. Primili smo veliki broj negativnih reakcija o načinu na koji je Ministarstvo finansija Federacije BiH reguliralo ovu oblast. Već na samom početku primjene Zakona uočene su slabosti u sistemu odabira kompanija koje su odabrane kao isporučioци fiskalnih kasa i kompanija koje su licencirane za servisiranje.

Očigledno da odabrane firme nisu uskladile uslove prodaje kasa i način njihove primjene i servisiranja. Mnogi od naših članova smatraju da u kompanijama koje imaju uvedeno softversko-informatičko praćenje i evidentiranje podataka u prodaji i nabavci nije bilo potrebno uvođenje fiskalnih kasa. Praksa je pokazala da su primjedbe bile objektivne.

Kad je riječ o Nacrtu Zakona o javnim nabavkama situacija je još komplikovanija. Po mišljenju naših članova u novom tekstu nije došlo do bitnih promjena u odnosu na postojeći Zakon. Naravno, javna rasprava nije okončana pa još uvijek imamo vremena da ovaj Zakon u svom prvom tekstu bude promijenjen. Na način da bude transparentniji i da pruži mogućnosti da Javnim nabavkama sve kompanije imaju ravnopravno učešće te da provedbeni akti budu u funkciji provjere ali ne i kočnica u realizaciji projekata koji se finansiraju iz budžeta koje alimentiraju svi poslodavci.

Na žalost zbog dugih pregovora o uspostavi vlasti na svim nivoima u narednih dva mjeseca se ne može očekivati rasprava i debate sa novim predstavnicima izvršne vlasti.

Poslodavci su svijesni svoje teške pozicije i imaju utvrđene liste prioritata ali sve dok se vlast ne konstituirala neće imati sagovornika u kreiranju poticajnijeg ambijenta za razvoj svojih kompanija i BH ekonomije u cjelosti. Mi apelujemo na izbrane predstavnike, na posljednjim izborima, da se konačno dogovore, uspostave organe vlasti i otpočnu sa zajedničkim usvajanjem Programa rada i utvrđivanja ekonomske politike za naredni period.

TEMA BROJA 4-16

Federacija BiH nespremna krenula u proces fiskalizacije

Razgovor sa Hajrudinom Hažimehanovićem, Pomoćnik ministra u Sektoru za poreznu politiku i javne prihode

Razgovor sa Midhatom Arifovićem, direktor Porezne uprave FBiH...

NAJVAŽNIJE POSLOVNE VIJESTI 16-21

Posjeta komercijalnog direktora američkoga diva Rain CII Carbon LLC

Proizvodnja milionite garniture autopresvalaka

Potpisan ugovor o prodaji domaćih poljoprivrednih proizvoda u Mercatoru BiH...

VIJESTI IZ UPFBiH/APBiH 22-29

Posjeta Svjetske Banke

Pristupanje U.T.O.K.-a u APBiH

Sajmovi za zapošljavanje...

PRILOZI IZ ČLANICA 29 31

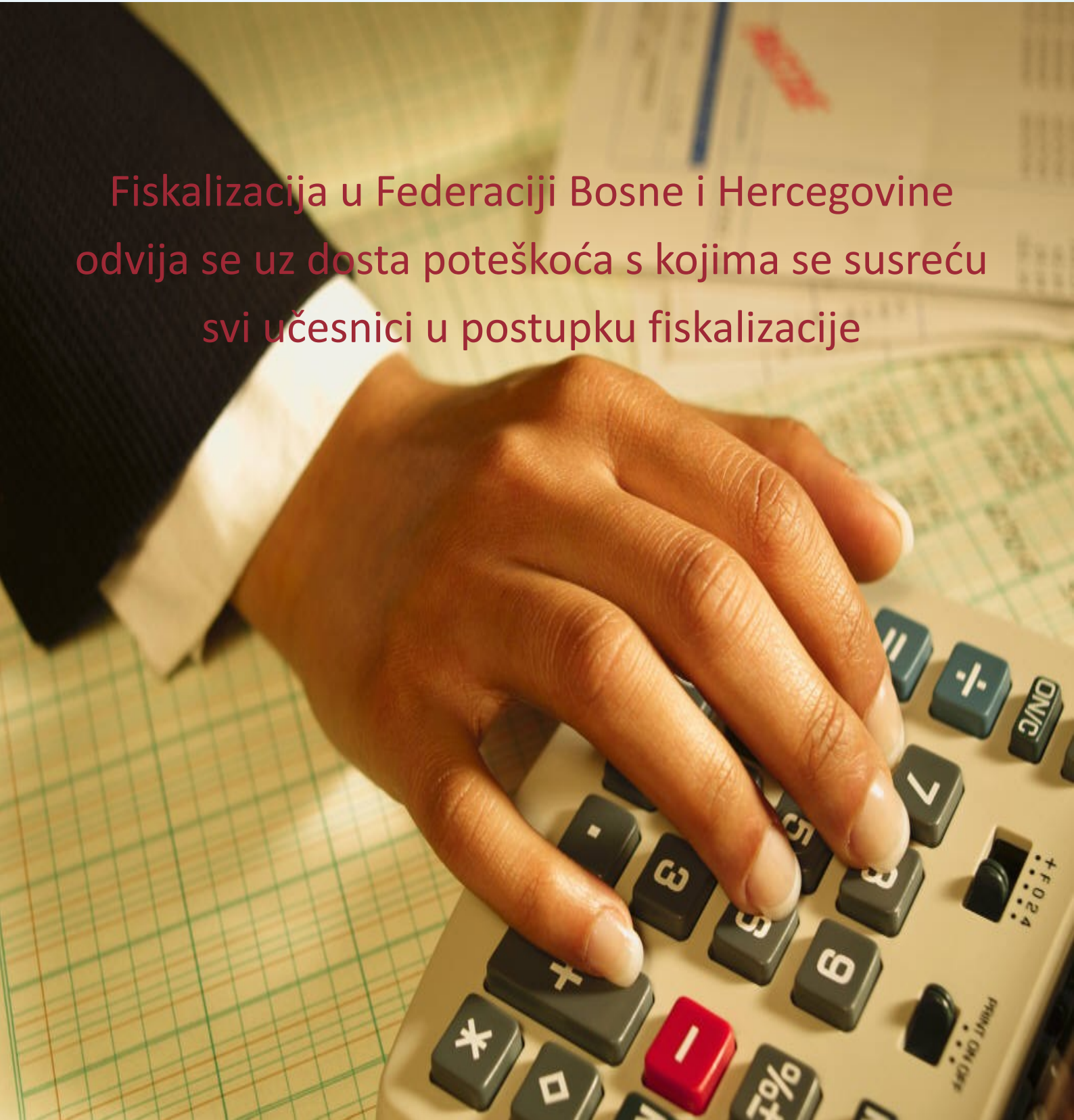
VIA MEDIA, Marketing i Komunikacije: Godina WikiLeaks-a!...

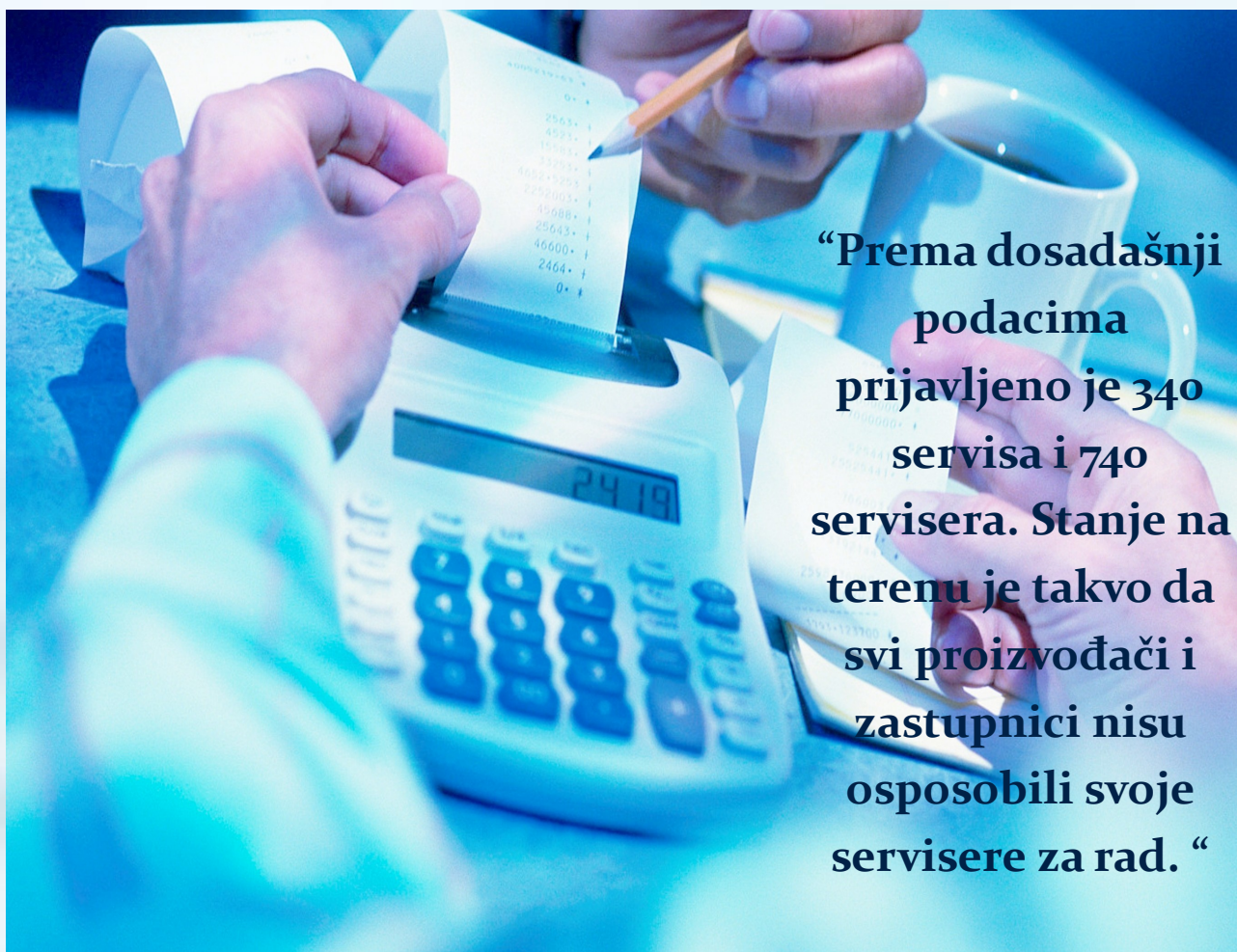
PRENESENO IZ MEDIJA 32

Alija Remzo Bakšić, Za prevazilaženje ekonomske krize neophodno je podsticati izvozno orijentisane kompanije u BiH

Federacija BiH nespremna krenula u proces fiskalizacije?

Fiskalizacija u Federaciji Bosne i Hercegovine odvija se uz dosta poteškoća s kojima se susreću svi učesnici u postupku fiskalizacije

“Prema dosadašnji podacima prijavljeno je 340 servisa i 740 servisera. Stanje na terenu je takvo da svi proizvođači i zastupnici nisu osposobili svoje servisere za rad.”

Fiskalizacija je proces uvođenja fiskalnih uređaja za evidentiranje prometa (izdavanje proizvoda i usluga) unutar privrednog subjekta s ciljem prikupljanja podataka o izvršenim prometima. Zakon o fiskalnim sistemima FBiH definiira da poreski obveznici mora uvesti uređaje za evidentiranje ostvarenog prometa. Ovaj proces već su provele neke od susjednih zemalja, prvenstveno zbog toga što taj proces omogućava povećanje fiskalne discipline, efikasniju naplatu poreza, smanjenje sive ekonomije i veći priliv fiskalnih sredstava u državni budžet.

Obavezu evidentiranja svakog pojedinačno ostvarenog prometa preko fiskalnih uređaja, nezavisno od načina plaćanja, ima svako lice koje je upisano u odgovarajući registar za promet dobara, odnosno za pružanje usluga klijentima. To su pravna lica koja su po važećim propisima registrovana za obavljanje određene privredne i druge djelatnosti i poduzetnici koji su kod nadležnog organa registrovan za obavljanje samostalne privredne i druge zakonom propisane djelatnosti.

Fiskalizacija u Republici Srpskoj na snazi je još od 2008. godine, dok je u Federaciji BiH proces fiskalizacije započeo 10. novembra prošle godine i plan je da se završi do 1. aprila ove godine.

Svaki poreski obveznik koji je obavezan fiskalizirati se mora imati fiskalni uređaj, odnosno fiskalnu kasu/pisač ili drugi uređaj za registriranje prometa dobara i usluga unesenih u njenu bazu podataka o dobrima i uslugama koji se na propisani način saopćuju kupcu dobara, odnosno korisniku usluga (klijentu) uz istovremeno evidentiranje na kontrolnoj traci ili drugom mediju fiskalne kase, njihovo periodično evidentiranje u fiskalnoj memoriji fiskalne kase/pisača ili drugog fiskalnog uređaja kao i formiranje ispisanin fiskalnih dokumenata.

Fiskalni dokumenti su fiskalni račun, reklamirani račun, presjek stanja, dnevni izvještaj, periodični izvještaj i drugi posebni dokumenti, koji sadrže fiskalni logo, definirani ovim zakonom i propisani Pravilnikom. Obično se implementira u više faza (npr. prvo maloprodaja pa onda veleprodaja). Ovako prikupljeni podaci se koriste za pregledanje aktivnosti preduzeća,

te poređenje sa podacima koje kompanije imaju u svojim zakonskim izvještajima, kao što su Knjiga izlaznih faktura, Trgovačka knjiga na malo i sl.

Sam proces fiskalizacije se odvija preko fiskalnih printera (štampača), odnosno printera koji posjeduju uređaj (GPRS terminal) za prijenos podataka o prometima do Porezne uprave putem Interneta. Nije dovoljno samo pribaviti ovaj uređaj, potrebno je i osigurati njihov **r e d o v n i s e r v i s**. Svaki porezni obaveznik je dužan da sklopi ugovor o održavanju kase s nekim od ovlaštenih servisa a onda, preko njega, podnosi zahtjev za takozvanu fiskalizaciju kase. Prije procesa

fiskalizacije proizvođač je dužan da dodjeljeni IBFU (identifikacioni broj fiskalnog uređaja) od strane PU (porezne uprave), trajno obilježi na svakom proizvedenom fiskalnom uređaju, kao i da upiše IBFM (identifikacijski broj fiskalnog modula) u fiskalnu memoriju. Fiskalizacija se obavlja u ovlaštenom servisu. Pošto serviser potvrdi da je kasa ispravna, da ima proizvođačku plombu, da je sistemski softver jednak odobrenom, da je fiskalni modul na mjestu i da se kod upisan u njega slaže sa identifikacijskim brojem fiskalnog modula kase (IBFM), postavljaju se dvije plombe: tzv. fiskalna plomba, koja pokriva dio konektora koji spaja fiskalni modul sa matičnom pločom, i programska plomba, koja sprečava zamjenu EPROM-a sa sistemskim softverom kase.

Fiskalizacija u Federaciji Bosne i Hercegovine odvija se uz dosta poteškoća s kojima se susreću svi učesnici u postupku fiskalizacije. Najčešći problemi vezani su za nedovoljan broj fiskalnih uređaja na tržištu i njihovim čestim kvarovima.

Osim toga, brojni su poreski obveznici i privredni subjekti kod kojih je uvođenje fiskalnih sistema dosta komplicirano. Jedan od takvih sektora svakako je javni saobraćaj i prijevoz putnika u FBiH. Problemi se vežu, između ostalog, za način izdavanja fiskalnih računa za prodane dnevne karte.

Hajrudin, Hažimehanović, Pomoćnik ministra u Sektoru za poreznu politiku i javne prihode

Pomoćnik federalnog ministra za poreznu i fiskalnu politiku pri Ministarstvu finansija FBiH Hajrudin Hadžimehanović kazao nam je da je ovo ministarstvo zajedno s komisijama zaduženim za provedbu fiskalizacije održalo sastanak s firmama koje se bave ovom djelatnošću, te dogovorili da firme predlože najbezbolnija rješenja za uvođenje fiskalnih sistema.

Znači, našim prijevoznicima, a ima ih oko 470, ostavljeno je da predlože sva tehnička i informatička rješenja. Mi ćemo ih razmotriti i izaći s jedinstvenim stavom koji će biti usaglašen s prijedlozima prijevoznika. Oni se ne mogu osloboditi od uvođenja fiskalnih kasa, ali ćemo pokušati primijeniti rješenja koja su na snazi i u Republici Srpskoj. U stalnom smo kontaktu i s predstavnicima Javnog gradskog saobraćaja Sarajevo (GRAS) koji ima oko 400 prijevoznih sredstava (tramvaja, trolejbusa i minibusa) i čini mi se da smo našli jedno optimalno rješenje. GRAS ima gotovo 60 posto pretplatničkih karata i to je vrlo lako riješiti tako što se može instalirati po jedna fiskalna kasa na prodajnim mjestima. Što se tiče kupovine karata na kioscima i u samim vozilima, to se također može riješiti izdavanjem jednog fiskalnog računa na osnovu konačnog pregleda prodatih karata na kraju dana. Mislim da smo s njima našli dogovor i da tu neće biti problema. Isti prijedlog ćemo dati i ostalim prijevoznicima - kaže Hadžimehanović.

Prema njegovim riječima, ipak, tu je potrebno biti veoma oprezan. Veliki prijevoznici predlažu uvođenje jednog

posebnog programa kao što je to u Beogradu i Zagrebu te da se na sofisticiran način evidentiraju prometi, odnosno prodaja karata. Ipak, taj projekt košta 500.000 KM.

To ne bi bio problem kada su u pitanju firme koje to mogu finansirati. Postavlja se pitanje šta s malim firmama koje ne mogu utrošiti ta sredstva i kad već postoje pokretni fiskalni uređaji koji se lako mogu instalirati u vozila. Osim prijevoza putnika, kritične tačke su i zdravstvene ustanove koje nisu izuzete od fiskalizacije. To su budžetski korisnici koji imaju određene probleme u obezbjeđivanju sredstava. Osim njih, tu su organi uprave i čitav niz javnih institucija. S druge strane, u stalno smo kontaktu s udruženjima starih i tradicionalnih zanata i jasno smo kazali da su oni izuzeti iz fiskalizacije. Predstavnici određenih obrtničkih komora traže kompletno izuzimanje od fiskalizacije svojih članica, ali to je nemoguće jer su članovi tih komora i ugostiteljski objekti. Oni vrše pritisak da ih izuzmemo od fiskalizacije, ali to je nemoguće. Postojale su određene izjave da će fiskalizacija izazvati haos kod naplate komunalnih usluga. Međutim, mi smo to s njima vrlo lako završili i pronašli idealno rješenje - naglašava Hadžimehanović.

Fiskalizacija u FBiH

- 18.000 poreskih obveznika u prvoj grupi
- 1.719 subjekata podnijelo zahtjeve za inicijalnu fiskalizaciju
- 1.263 poreskih obveznika fiskalizirano
- 15 tipova fiskalnih uređaja u prodaji

Fiskalizacija u Federaciji BiH počela je 10. novembra 2010. godine i predviđeno je da bude završena do 1. aprila ove godine. Zbog brojnih nedorečenosti, problema s fiskalnim kasama, te kontroverzama ko su ovlašteni distributeri fiskalnih kasa, rokovi za završetak fiskalizacije tri puta su pomjereni. Fiskalizacija se uvodi kako bi se suzbila siva ekonomija, ukrotili tokovi novca, odnosno da poreski obveznici što realnije iskazuju svoj promet. Podatke o ostvarenju javnih prihoda iz 2009. godini govore da su ukupni prihodi bili manji za skoro 500 miliona KM. Naravno, to je posljedica i slabijeg prikupljanja PDV-a kao i svjetske ekonomske i finansijske krize.

Siva ekonomija i porezna evazija nikada se ne mogu u potpunosti suzbiti, ali se mogu u znatnoj mjeri smanjiti. Nije nam ostavljeno dosta prostora za smanjenje sive ekonomije i povećanje prihoda. Zato je jedan od instrumenata fiskalizacija i uvođenje fiskalnih sistema. Nismo zadovoljni provedbom fiskalizacije. Kada govorimo o prvoj grupi koja je dužna fiskalizirati se, a to su apoteke, benzinske pumpe, ugostiteljski objekti, rok je bio do kraja januara i potrebno je bilo fiskalizirati 18.000 obveznika. Može se računati na značajan utjecaj povećanja javnih prihoda i na efikasniju naplatu

UNIJA POSLODAVACA SRBIJE

U Uniji poslodavaca Srbije kažu da su i u ovoj zemlji brojni problemi vezani za fiskalizaciju. Poslednji talas za uvođenje fiskalnih sistema vezan je za turističke agencije gdje su se javljali veliki problemi. Pitanje je kada izdati fiskalne račune.

Da li to uraditi na početku putovanja? Šta kada se putovanja otkažu, šta učiniti za „last minute“ ponude kao i čitav niz drugih problema? Kada izdati račun kada se turistički aranžman plaća u ratama? Također, generalno imamo problem kada se radi o daljinskom prenosu podataka. Osim toga, kada isto pravno lice otvori ogranak u drugoj opštini prođu sedmice i sedmice dok se izvrši povezivanje u Poreskoj upravi. Poreska uprava vrlo često tumači stvari u svoju korist. Pustali su neko vrijeme da se ljudi prilagode ali su vršili kontrolu i naravno kažnjavali firme. Postoji jedna šema kako poreska uprava može ocijeniti vrstu prekršaja koju je preduzeće učinilo, ali se kazne kreću od novčanih pa do najdrastičnijih da na 15 dana zatvore radnju - kažu u Uniji poslodavaca Srbije.

fiskalnih sistema, ali to obavezuje na potpunu implementaciju fiskalnih sistema na teritoriji FBiH. Fiskalni sistemi evidentiraju kompletan promet roba i usluga svih, čak i PDV obveznika.

Mi smo tražili da se donese državni zakon o fiskalizaciji što bi pospiješilo evidentiranje obveznika kako bi se povećao broj PDV obveznika koji prelaze

granicu ostvarenog prometa 50.000 KM. Znači povećanje PDV obveznika. Tim povećanjem raste i broj uplata prihoda na jedinstveni račun Uprave za indirektno oporezivanje BiH po osnovu carina, akciza, PDV-a i naknade za puteve iz cijene goriva. Time se povećava procenat raspodjele prihoda između FBiH i RS. U zadnje dvije godine koeficijent raspodjele u korist FBiH smanjen je za 1,5 posto ili 60 miliona KM manje prihoda s jedinstvenog računa UIO BIH - kaže Hadžimehanović.

Prema dosadašnji podacima prijavljeno je 340 servisa i 740 servisera. Stanje na terenu je takvo da svi proizvođači i zastupnici nisu osposobili svoje servisere za rad. Također, nema velike zainteresiranosti poreskih obveznika za fiskalizaciju i Ministarstvo finansija FBiH stalno poziva Federalnu poresku upravu da pojača inspekcijski pregled. Prema Hadžimehanovićevim riječima, nijedan zakon se neće primijeniti sam od sebe, već traži aktivnosti nadležnih kontrolnih organa.

Mi ne pozivamo Poresku upravu na primjenu restriktivnih mjera prema obveznicima, već na neku vrstu edukacije i pozivanje obveznika na uključenje u proces fiskalizacije.

UDRUŽENJE POSLODAVACA FBiH

Udruženje poslodavaca FBiH smatra da se proces fiskalizacije trebao obaviti na državnom nivou zato što je PDV državna nadležnost i na taj način indirektni porezi ispadaju iz ovog procesa fiskalizacije.

Fiskalizacija u FBiH traži velike troškove poslodavaca, tako da imamo kompanija koje moraju uložiti i po nekoliko stotina hiljada KM kako bi nabavili uređaje i softvere za fiskalizaciju. Prema našem mišljenju, država je trebala, ukoliko očekuje veći prihod od fiskalizacije, ili da ona bude vlasnik uređaja i da ih poslodavcima ili da omogući da se s određenim grejs periodom ili beskamatno iskreditiraju poslodavci da bi mogli nabaviti fiskalne uređaje. Osim toga, smatramo da cijeli proces nije dobro pripremljen. Postoji puno otvorenih pitanja, iako je Ministarstvo finansija FBiH učinilo odredi pomak putem web prezentacije i slabo odrađene javne kampanje. Ipak, ono nije nije poslodavcima do kraja uspjele objasniti suštinu i način provođenja fiskalizacije. Četvrta, ali i ne najmanje bitna primjedba je da poslodavci nisu uključeni u proces donošenja zakona i propisa o fiskalizaciji, niti je resorno ministarstvo htjelo uključiti naše predstavnike u radne grupe koje su spremale ove propise. Svaka odgovorna i pametna vlast mora provesti konsultacije o odlukama i propisima koje donosi s onima na koje se te odluke i propisi odnose, jer će ostvariti dva važna cilja, a to je da će se donijeti kvalitetniji i bolji propisi i omogućit će se njihova lakša provedba - kažu u Udruženju poslodavaca FBiH. I na kraju možda i najbitnija stvar. Ovako zamišljena fiskalizacija ne omogućava poređenje podataka iz porezne prijave sa podacima iz fiskalnih uređaja tako da sumnjamo da će doći do smanjenja sive ekonomije.

“Ključna uloga u postupku fiskalizacije pripada Federalnom ministarstvu finansija i komisijama koje je resorno ministarstvo imenovalo”

Midhat Arifović, direktor Poreske uprave FBiH

S druge strane, direktor Poreske uprave FBiH Midhat Arifović kazao nam je da ključna uloga u postupku fiskalizacije pripada Federalnom ministarstvu finansija i komisijama koje je resorno ministarstvo imenovalo (Komisija za izdavanje i ukidanje odobrenja proizvođačima/zastupnicima fiskalnih sistema i Komisija za ispitivanje ispravnosti tehničkih i funkcionalnih karakteristika dijelova fiskalnih sistema).

Prema našoj ocjeni postupak fiskalizacije je dugotrajan i kompleksan proces opterećen mnogim problemima koji su objektivno van kontrole i utjecaja Porezne uprave FBiH. Problemi koji se javljaju pri implementaciji Zakona i koji usporavaju sam postupak fiskalizacije su direktno povezani s ostalim učesnicima fiskalizacije koji ne ispunjavaju svoje obaveze, niti poštuju rokove koje im je zakon propisao. Navedeno se može potkrijepiti i činjenicom da se do sada Pravilnikom o dinamici fiskalizacije u Federaciji BiH tri puta mijenjao rok do kojeg će se izvršiti fiskalizacija pojedinih grupa obveznika fiskalizacije. Problemi s nedovoljnim brojem fiskalnih uređaja na tržištu i njihovim čestim kvarovima, također, su u direktnoj vezi i nadležnosti navedenih učesnika fiskalizacije. Dakle, broj licenciranih firmi, odnosno firmi koje fiskalne sisteme ili njegove dijelove mogu stavljati u promet su u isključivoj nadležnosti Federalnog ministarstva finansija i Komisije Ministarstva - kaže Arifović.

Prema njegovim riječima, inspektori Porezne uprave susretali su se i susreću se s problema na terenu koji se ne mogu otkloniti na licu mjesta, tako da se postupak fiskalizacije obustavlja ili odgađa.

Nisu pravovremeno obezbjeđene SIM kartice od strane telekom operatera. Nedovoljan je i broj fiskalnih uređaja na tržištu zbog čega su obveznici fiskalizacije prilikom kupovine uređaja ograničeni u izboru kvaliteta i cijene fiskalnog uređaja. Osim toga, prodaju se nekompletni fiskalni uređaji, a dešava se da se prilikom postupka fiskalizacije ti uređaji pokvare. Tu je i tehnička nespremnost servisa i nedovoljna obučenost servisera za kvalitetno obavljanje radnji koje su uslov za fiskalizaciju od strane Porezne uprave, te nedovoljna informiranost poreskih obveznika o fiskalizaciji. Ovi problemi i njihovo otklanjanje nisu u nadležnosti Porezne uprave Federacije BiH, pogotovo kad se radi o još uvijek malom broju licenciranih firmi, odnosno firmi koje fiskalne sisteme ili njegove dijelove mogu stavljati u promet - kaže Arifović.

Arifović kaže da je još prije sedam godina bio zagovornik donošenja zakona kojim će se uvesti fiskalizacija na nivou države

Bosne i Hercegovine. Međutim, desilo se da je fiskalizacija još 2008. godine uvedena prvo u Republici Srpskoj tako da je bilo neminovno da se uvede i u Federaciji BiH kako bi privrednici poslovali pod istim uslovima na cijelom području BiH.

Razlog zašto nisam za fiskalizaciju na nivou entiteta je taj što porezne uprave entiteta nisu nadležne za PDV. Porezne uprave na nivou entiteta prikupljaju direktne poreze (porez na dobit, porez dohodak, takse, naknade, doprinose i drugo). Zbog svog ustavnog uređenja, BiH je jedina u Evropi, a možda i u svijetu koja ima ovako nakaradan porezni sistem koji ima porezne zakone na nivou države, entiteta, kantona i općine i poreznu administraciju koja prikuplja poreze na nivou entiteta, kantona i općina, za razliku od zemalja u okruženju čije državne porezne uprave prikupljaju sve poreze, osim carinskih koje prikuplja carinska administracija. Možemo reći da je najveći problem taj što nemamo jednu Poreznu upravu na nivou države - kaže Arifović.

Zaključno sa 21. januarom zahtjeve za inicijalnu fiskalizaciju podnijelo je 1.719 subjekata, dok je 1.263 fiskalizirano. U prvoj grupi, koja ima obavezu fiskalizacije do 31. januara, ima oko 18.000 poreznih obveznika.

Naši inspektori susreću se sa brojnim problemima na terenu zbog čega se fiskalizacija obustavlja ili odgađa. Između Testiranje fiskalnih uređaja sporo odvija, pa je u prodaji svega 15 tipova fiskalnih uređaja - kaže Arifović.

Pripremio; ISMAR ŠMIGALOVIĆ

Mr.sc. Momčilo Sladoje, predsjednik Uprave Centrotans Istočno Sarajevo i Predsjednik Udruženja saobraćaja i veza RS

Zakonom o fiskalnim kasama RS (Službeni glasnik RS br.69/07) predvidio je da se u djelatnosti saobraćaja moraju instalirati fiskalne kase na svim prodajnim mjestima, što podrazumjeva šaltere za prodaju karata na autobuskim stanicama, vozila za prevoz putnika (autobuse i taxi vozila), kamione za prevoz tereta, itd.

Prevoznici su, u skladu sa odredbama zakona, instalirali fiskalne kase u drugoj polovini 2009. godine i od tada do danas ih, manje više redovno primjenjuju na svim prodajnim mjestima, pa i u vozilima. Na autobuskim stanicama su instalirani fiskalni štampači marke Hybrid i Profesional, koji su paralelni sistemi već ranije razrađenim sistemima elektronske prodaje karata i služe kao dupli štampač.

U vozilima su instalirali fiskalne kase marke INVENTA, gdje vozno osoblje, pored karte o prevozu - koje predstavlja Ugovor između prevoznika i putnika, putniku izdaje fiskalni račun.

Dosadašnja praksa primjene fiskalnih kasa u RS, u djelatnosti saobraćaja, pokazao je sledeće nedostatke:

vrlo skupa investicija za prevoznike, jer fiskalni štampači koštaju od 1.600,00 – 2.000,00 KM, a fiskalne kase za autobuse koštaju oko 850,00 KM,

mali kapacitet memorije fiskalne kase, koja omogućava unos oko 9.000 artikala nije primjenjivana za autobuse u linijskom međugradskom i međunarodnom saobraćaju, koji ima 15.000 i više kombinacija cijena - artikala,

velika osjetljivost fiskalne kase na mikroklimatskim promjene i loše higijenskih uslova u autobusu, čini je vrlo nepouzdanom i ima veliki broj otkaza u radu,

velika osjetljivost trake za ispis podataka, pravi veliki broj pogrešnih ispisa, aparat gužva i cijepa trake,

neosvijetljen displej fiskalne kase čine je neprimjenljivom u noćnim uslovima,

transfer iznosa sa fiskalne kase vrši se preko terminala. Svaka kasa ima svoj terminal, koji mora biti stalno uključen u izvor napajanja struje i mora imati posebnu telefonsku vezu. Koliko firma ima fiskalnih kasa, toliko mora imati terminala i toliko telefonskih veza, koje koštaju 9,36 KM po jednom broju i uplaćuje se odvojeno za svaki broj. Iole veća firma mora imati jednu posebnu prostoriju za terminale, koja mora imati normalnu temperaturu,

u linijskom saobraćaju, gdje obrt traje više dana, fiskalnu kasu nije moguće zaključivati svaki dan, a što nije u skladu sa Zakonom,

fiskalni sistem podržava samo jednu valutu (KM), što ga čini neprimjenljivim u međunarodnom saobraćaju,

fiskalni sistem nije spriječio nelegalan prevoz, jer ih je danas u RS znatno više nego 2009. godine,

fiskalni sistem nije poštovao specifičnosti saobraćaja kao djelatnosti i fiskalni račun nije moguće koristiti kao kartu u prevozu, nego se posebno razvija sistem prodaje karata, a posebno sistem fiskalnih kasa,

podaci upisani na fiskalni račun ili traku veoma brzo se brišu. Firme su u obavezi da ih čuvaju 3 godine, a naše dosadašnje iskustvo ukazuje da se podaci brišu nakon najviše 1 godine ako ukoliko se čuvaju na tamnom i hladnom mjestu. Podaci na traki se obrišu odmah nakon ispisa ukoliko su u izloženi suncu ili toploti.

PROPISI O FISKALIZACIJI U FEDERACIJI BiH

- **Zakon o fiskalnim sistemima**
("Sl. novine FBiH" br.81/09)
- **Pravilnik o registrowanju proizvođača/zastupnika fiskalnih sistema**
("Sl. novine FBiH " br.41/10)
- **Pravilnik o vrstama fiskalnih uređaja, tehničkim i funkcionalnim karakteristikama dijelova fiskalnih sistema, vrstama servisiranja i resetiranja i oznakama dijelova fiskalnih sistema**
("Sl. novine FBiH " br.11/10)
- **Pravilnik o vrstama i oblicima plombi fiskalnih sistema**
("Sl. novine FBiH "br.11/10)
- **Pravilnik o izgledu fiskalnih, nefiskalnih i testnih dokumenata, značenju pojedinih podataka sadržanih u fiskalnim dokumentima i konturama, obliku i sadržaju fiskalnih loga**
("Sl. novine FBiH "br.11/10)
- **Pravilnik o izgledu i sadržaju zahtjeva, obrazaca, obavještenja i ostalih pratećih dokumenata uz fiskalne sisteme**
("Sl. novine FBiH "br.30/10)
- **Pravilnik o sadržaju formulara i načinu ispitivanja dijelova fiskalnih sistema**
("Sl. novine FBiH "br.31/10)
- **Pravilnik o postupcima i redosljedu radnji o procesu fiskalizacije**
("Sl. novine FBiH "br.31/10)
- **Pravilnik o dinamici fiskalizacije u FBiH**
("Sl. novine FBiH "br.47/10)

Sve propise o fikalizaciji u FBiH možete naći na web stranici Udruženja poslodavaca FBiH www.upfbih.ba

Mr.sc. Čengić Safudin, Generalni direktor Centrotrans-Eurolines d.o.o.

1. Da li ste (i ako jeste) i na koji način bili uključeni u proces donošenja propisa iz oblasti fiskalizacije ili u sam proces sprovođenja fiskalizacije?

Upoznat sam sa procesom fiskalizacije i sa onim što bi isti, prema autorima Zakona, državi trebao donijeti. Nažalost nisam imao prilike da direktno učestvujem kreiranju zakonskih rješenja kojima se uređuje fiskalizacija.

2. Koji su problemi sa kojima se vaša firma susreće u procesu fiskalizacije?

U koliko dođe do primjene Zakona u važećoj formi, privredne subjekte iz djelatnosti javnog prijevoza putnika i roba suočit će se sa velikim problemima iz razloga što se fiskalizacija u prijevoznim sredstvima (autobusi i kamioni), pa i na autobusnim stanicama, defakto ne može provesti u praksi. U EU kao i zemljama našeg okruženja nigdje nisu uvedeni fiskalni uređaji. Naglašavamo da u Hrvatskoj ne postoji obaveza fiskalnih kasa u javnom prevozu putnika, a u Srbiji i Makedoniji

javni prevoz je izuzet iz obaveza fiskalnih kasa. Također, iskustva iz Republike Srpske (gdje su jedino uvedene fiskalne kase) su negativna jer u praksi kod većine prevoznika fiskalne kase se koriste samo da bi prikazale ostvareni prihod nakon obavljene vožnje. U praksi to nije nikakav garant uvida u ostvareni prihod i praćenje poslovanja što je bio jedan od razloga uvođenja fiskalizacije.

Primjena fiskalnih kasa u autobusima i kamionima ima i određenih tehničkih ograničenja koja limitiraju konstantan i pouzdan rad tokom trajanja prevoza a prije svega:

1. nekompatibilnost i nepouzdanost sistema kontinuiranog napajanja električnom strujom.
2. procedura izdavanja vozne karte za slučaj kvara fiskalne kase u toku vožnje
3. naknadna kontrola tih slučajeva
4. lokacija, smještaj i sigurnost fiskalne kase (u slučaju ugrađivanja onemogućeno je

korištenje kase «u prolasku» kroz autobus ali je istovremeno povećana opasnost od otuđenja tog uređaja),

5. veliki procenat kvarova na kasama za fiskalizaciju zbog rada u vozilu koje je u pokretu,

6. informaciono - tehnički sistem naplate i praćenja obračuna prema zahtjevima fiskalizacije nužno uslovljava prilagođavanje unutrašnje organizacije, zapošljavanje novih kadrova i nabavku nove, namjenski dizajnirane informatičke opreme

7. specifični problemi tehnologije rada transportnih organizacija nisu uzeti u obzir kod definisanja uslova fiskalizacije a što se odnose na:

kooperativni sistem rada i «pool» obračuna prihoda između prijevoznika

prodaju mjesečnih karata,

porez do granice i preko granice kod međunarodnog linijskog prevoza,

ugovoreni i slobodni prijevoz, (račun prije ili poslije izvršenog prevoza,)

prethodna prodaja karata na autobuskim stanicama i drugim prodajnim mjestima i duplo prikazivanje tog istog prihoda u prevoznim dokumentima za svaku liniju kod prevoznika

8. poseban i izuzetno važan problem je inkompatibilnost postojećih informacionih sistema za praćenje poslovanja koje posjeduje većina prevoznih organizacija sa eventualnim sistemom koji je podređen zahtjevima fiskalizacije. Osim tehničkih ovaj problem ima za posljedicu nepotrebno duplo administriranje, veći broj kadrova za praćenje istih elemenata poslovanja uz evidentna nova ulaganja u infomacione tehnologije.

Želim naglasiti da i postojeći propisi omogućavaju uvođenje reda u oblasti javnog prevoza putnika i tereta ukoliko se koriste svi raspoloživi instrumenti kontrole i nadzora. I bez «fiskalizacije» postoji mogućnost praćenja prometa i ispunjavanja obaveza prema državi (porezi, doprinosi i sl.).

Imajući u vidu naprijed navedeno, Udruženje prijevoznika pri Privrednoj komori FBiH organiziralo je više sastanaka sa pomoćnicima Ministra finansija i članovima Komisije na kojima je zatraženo da se djelatnost cestovnog prijevoza putnika i tereta izuzme iz fiskalnog sistema. Ovaj zahtjev je podržan i od strane Udruženja poslodavaca FBiH tako da očekujemo da će Vlada FBiH imati razumjevanja i donijeti odluku o izuzeću.

3. Koliko su vaši troškovi uvođenja fiskalizacije i da li mislite da li je vlast trebala participirati u tim troškovima?

Kada bi po važećim propisima izvršili fiskalizaciju u našem preduzeću za istu bi bilo neophodno izdvojiti minimalno 500.000 KM. U ovim uslovima rada to su enormno visoki troškovi koji mogu ugroziti opstanak preduzeća. Uz ovo treba naglasiti da će pored jednokratnog troška uvođenje fiskalno sistema, njegova primjena stano će stvarati dodatne troškove.

Mišljenja sam da je država, putem Razvojne banke FBiH, morala obezbjediti potrebna finansijska sredstva, kako, u djelatnostima gdje se može primijeniti fiskalni sistem, privrednim subjektima nebi bili nametnuti enormni troškovi primjene fiskalizacije.

Ugovor vrijedan 4. miliona KM

Željeznice Republike Srpske i kompanija Širbegović iz Gračanice potpisali su ugovor vrijedan četiri miliona KM o prevozu 250 000 tona proizvoda gračaničke kompanije u 2011. godini u Srbiju i Hrvatsku.

Potpisan je i aneks ugovora vrijedan 2.250.000 KM o prevozu 125.000 tona robe od januara do marta 2011. godine u

Hrvatsku.

Ugovor su danas u Gračanici potpisali vršilac dužnosti generalnog direktora “Željeznica Republike Srpske” Zdravko Savić i Faruk Širbegović, predsjednik Grupe za inženjering, projektovanje i izvođenje građevinskih radova “Širbegović”

Širbegović je rekao da je zahvaljujući razumijevanju i kooperativnosti Željeznica Republike Srpske i zajedničkom nastupu, njegova kompanije dobila značajan posao u Hrvatskoj, i dodao da je potpisivanje ugovora u Gračanici nastavak uspješne saradnje ŽRS i kompanije “Širbegović”. Roba će se iz Gračanice transportovati preko željezničke stanice Sočkovac, u opštini Petrovo, koja je jedini željeznički robni terminal u dolini Spreče kome gravitira kompletna privreda opštine Gračanica i opštine Petrovo.

"Violeta" uskoro počinje gradnju fabrike papira u Livnu

Načelnik opštine Livno Luka Čelan očekuje da će u uskoro biti pribavljena sva potrebna dokumentacija za Kompaniju “Violeta”, koja namjerava da gradi Fabriku papira u ovom gradu vrijednu oko 30 miliona eura sa oko 200 novih radnih mjesta.

Čelan je rekao novinarima da je 19. novembra od Ministarstva okoliša i turizma Federacije BiH obaviješten da je ovo ministarstvo dalo saglasnost za izdavanje “Violeti” ekološke dozvole, koja je bila uslov za početak izgradnje Fabrike.

Odlukom Opštinskog vijeća Livno Kompanija “Violeta” prošle godine kupila je 165 000 metara kvadratnih zemljišta u industrijskoj zoni Begovača za izgradnju Fabrike papira, te pogona za proizvodnju sira i plastenika.

Posjeta komercijalnog direktora američkoga diva Rain CII Carbon LLC

Ron M. Garbarino, komercijalni direktor američkoga diva Rain CII Carbon LLC, posjetio je jučer Aluminij d.d. Mostar, gdje su ga primili v.d. izvršnih direktora Željko Boras i Mladen Galić te direktor pogona Anode Ivan Grle, komercijalni direktor Enco Bukovac i predstojnik Ureda za odnose s javnošću Darko Juka.

Razlog posjete su razgovori o nastavku dugogodišnje saradnje dvije kompanije o isporuci petrolkoksa Aluminiju preko Luke Ploče za sljedeću godinu, premda je otvorena i mogućnost proširenja saradnje dvogodišnjim ugovorom. Ova saradnja traje još od 1997. godine.

Spomenuta je sirovina nužna za proizvodnju anoda, a konačne potankosti u vezi s mogućim potpisivanjem ugovora bit će poznate nakon što se Uprava Raina očituje o podacima koje su prenijete gosp. Garbarinu.

Vrijednost ugovora kreće se oko 20 milijuna američkih dolara (za jednogodišnje razdoblje) i pokriva godišnju potrebu Aluminija d.d. Mostar od 50 hiljada tona petrolkoksa.

Proizvedeno 470.000 tona sirovog čelika

U prvih deset mjeseci ove godine, u kompaniji ArcelorMittal Zenica proizvedeno je 470.000 tona sirovog čelika, što je za pet posto više nego lani.

„Našu proizvodnju smo stalno morali prilagođavati potražnji tržišta. Zbog ovakve situacije na tržištu vrlo je teško predvidjeti budućnost u jednom srednjoročnom i dugoročnom periodu. Međutim, vjerujemo da će se situacija poboljšati i da će doći do oporavka, mada će on biti spor”, kazao je Mukund Kulkarni, direktor ArcelorMittala Zenica.

Od ukupne otpreme gotovih proizvoda, u prvih deset mjeseci 2010. godine izvezeno je 60 posto, a otprema gotovih proizvoda bila je nešto manja od planirane. Smanjenu potražnju za čelikom na tržištu, prema riječima direktora kompanija je prevazišla otpremom čeličnih gredica unutar ArcelorMittal grupe u Sjevernoj Africi.

Proizvodnja milionite garniture autopresvalaka

U pogonima kompanije Prevent u Lukovom polju kod Zenice, rukovodstvo i radnici ove kompanije svečano su obilježili proizvodnju milionite garniture autopresvlaka u ovoj godini.

Prvi put od početka rada kompanije Prevent u Bosni i Hercegovini, tokom jedne poslovne godine sašiveno je milion garnitura autopresvlaka, koje se rade za vrlo zahtjevne kupce u Evropskoj uniji.

„Imamo odličan razlog za naše okupljanje, a to je proizvodnja milion garnitura autopresvlaka i to prije kraja tekuće godine. Proizvodnjom milionite garniture autopresvlaka ispunili smo naše zacrtane kapacitete za ovu godinu. Želim čestitati svima, a pogotovo radnicima i menadžmentu, na odlično obavljenom poslu“, rekao je na proslavi Adnan Smailbegović, direktor proizvodne divizije Preventa u BiH.

Milionita garnitura je bila namijenjena za model VW Golf šeste generacije, ali garnitura neće biti ugrađena u vozilo, nego će biti izložena kao eksponat u pogonima Preventa u Zenici.

„Nismo slučajno izabrali Zenicu kao mjesto obilježavanja, jer je ova ćelija proizvodnje najuspješnija u našoj kompaniji. Ovdje se većinom proizvode presvlake za novi model Golfa, koji je naš udarni proizvod, a i VW je naš najveći kupac. Želim još jednom zahvaliti našim radnicima, bez kojih ne bi mogli postići ovako odlične rezultate“, dodao je Smailbegović.

Milionitu garnituru autopresvlaka sašila je radna ćelija Preventa kojom rukovodi majstorica Nasiha Pezić, kojoj je pripala čast da presječe tortu napravljenu specijalno za ovu priliku.

Potpisan ugovor o prodaji domaćih poljoprivrednih proizvoda u Mercatoru BiH

Direktor Mercator centra BiH Haris Kuskunović i direktor Zadružnog saveza Federacije BiH Esed Muhić potpisali su danas ugovor o saradnji kojim je omogućena prodaja proizvoda proizvođača voća i povrća iz BiH u okviru trgovačkog lanca "Mercator" pod sloganom "Naša bašta".

Muhić je rekao da je potpisivanjem ugovora prvi put omogućeno da 10.000 zadrugara mogu organizovano plasirati svoje proizvode u "Mercator" centrima širom BiH, navodi se u saopštenju "Merkatora". Kuskunović je nakon ceremonije potpisivanja ugovora naglasio da od projekta "Naša bašta" korist prvenstveno imaju dobavljači, koji su učesćem u projektu dobili širu distributivnu mrežu za svoje proizvode po izrazito povoljnim otkupnim cijenama. "Pored dobavljača, tu su koristi za kupce koji će na raspolaganju imati širi asortiman svježih proizvoda i, naravno, sam 'Mercator' koji se svakodnevno trudi unaprijediti ponudu u svojim objektima i doprinijeti kvalitetnoj ponudi", naglasio je Kuskunović.

Potpisan ugovor između EPBiH i BH Gasa

Direktori Elektroprivrede BiH i BH-Gasa Amer Jerlagić i Almir Bečarević danas su potpisali predinvesticioni ugovor između JP Elektroprivrede BiH i BH Gasa o godišnjoj isporuci 170.000.000 metara kubnih prirodnog gasa za rad CCGT postrojenja koji EPBiH planira izgraditi u okviru Termoelektrane "Kakanj". Riječ je o bloku instalirane snage 100 MW u čiju će izgradnju Elektroprivreda BiH uložiti do 120 miliona eura, a trebao bi da bude pušten u pogon 2017.

Po Jerlagićevim riječima, ovaj projekt za EPBiH znači povećanje energetske efikasnosti, a omogućit će i snabdijevanje toplotnom energijom Kaknja i još nekih gradova.

Direktor BH Gasa kazao je da će godišnja vrijednost isporučenog prirodnog gasa za CCGT iznositi oko 80 miliona dolara te da je ovo projekt kojim se nastavljaju aktivnosti na snabdijevanju velikih potrošača. Također, rekao je da u BiH prirodnog gasa za ovakve projekte ima dovoljno i da su procjene Svjetske banke da će BiH do 2017. trošiti od 600 miliona do milijardu kubika prirodnog gasa godišnje. (preneseno sa www.bizon.ba)

Bosnalijek u prošloj godini, i pored naloga federalne Vlade, nije privatiziran

Razloge za neuspjeh federalni premijer vidi u činjenici da je bio samo jedan zainteresirani kupac, američka kompanija Alvogen, koji je mislio da može dionice kupiti po cijeni nižoj od ponuđene.

Bosnalijek u prošloj godini, i pored naloga federalne Vlade, nije privatiziran, a problem je, kako kaže premijer Mustafa Mujezinović, u Agenciji za privatizaciju Federacije BiH, koja taj nalog nije izvršila.

- Ljudi ako žele ostati neokrznuti nakon privatizacije i da se nikome ne zamjere ne moraju ništa uraditi. Upravo je to slučaj s Agencijom, kaže on i dodaje kako je možda bolje tako, jer sada je kriza skoro prošla i vjerovatno će biti više investitora koji su spremni učestvovati u privatizaciji.

Svoj udio u Bosnalijeku od 19,25 posto Vlada je pokušala prodati putem vanredne aukcije na Sarajevskoj berzi - burzi, a isto je učinila i Međunarodna finansijska korporacija, koja ima udio 8,37 posto, ali oba pokušaja bila su bezuspješna. Razloge za neuspjeh federalni premijer vidi u činjenici da je bio samo jedan zainteresirani kupac, američka kompanija Alvogen, koji je mislio da može dionice kupiti po cijeni nižoj od ponuđene, jer je jedini, pa prilikom prve prodaje nije htio kupiti dionice. Nakon toga bio je zainteresiran da kupi i po toj cijeni, ali Agencija za privatizaciju nije bila spremna

Ozbiljni partneri

Iz Bosnalijeka su poručili da je Alvogen za njih završena priča, od Vlade zavisi hoće li ponovo pokušati prodati svoj udio u ovoj kompaniji te napominju da u Evropi u posljednje tri godine nije bilo nijedne akvizicije u farmaceutskoj industriji. Također, kažu kako su zainteresirani za to da Bosnalijek preuzme svoje dionice od IFC-a, ali po našim zakonima to još nije moguće i zavisi od Komisije za vrijednosne papire Federacije BiH.

Bosnalijek ostaje otvoren za strateško partnerstvo s nekom velikom kompanijom i o tome se već pregovara, ali kako kažu u Bosnalijeku, pregovori su na samom početku. Jedna od kompanija koja je tokom prošle godine iskazala interes za Bosnalijek je njemački DGW, čiji direktor je bio u posjeti Bosnalijeku krajem septembra prošle godine, kazavši tom prilikom da je njegova kompanija zainteresirana za kupovinu

dionica Bosnalijeka i da će razmotriti tu opciju.

Što se tiče procesa privatizacije, prošla godina je bila jedna od najslabijih do sada, privatizirana je samo jedna kompanija, a plan je bio da se prodaju skoro sva preduzeća u kojima država ima vlasništvo, izuzev telekoma i elektroprivreda. Prema ovome planu, trebalo je prodati Bosnalijek, Energoinvest, UNIS, Hidrogradnju, KTK Visoko... Plan se vjerovatno neće promijeniti ni za ovu godinu, nego će ga Agencija samo prekopirati, iako je i prošle godine rečeno da je plan preambiciozan. (preneseno iz Oslobođenja)

Federalno ministarstvo okoliša i turizma dostavilo je EP BiH rješenje od izdavanju dozvole za izgradnju bloka 7 u TE "Tuzla"

Federalno ministarstvo okoliša i turizma dostavilo je Elektroprivredi BiH (EPBiH), poslije dobijanja dozvole za blok 8 u TE "Kakanj", i rješenje o izdavanju okolinske dozvole za izgradnju bloka 7 u TE "Tuzla", instaliranog kapaciteta 450 MW, što je ključna dozvola za podnošenje zahtjeva za urbanističku saglasnost od Federalnog ministarstva prostornog uređenja i za dobijanje prethodne dozvole za izgradnju koju izdaje FERK.

Time su stvoreni svi neophodni preduvjeti za izgradnju ovog izuzetno značajnog zamjenskog proizvodnog kapaciteta čija ukupna predračunska investiciona vrijednost, u blok 7 i Rudnike "Kreka", jest 842 miliona eura, saopćeno je iz Elektroprivrede BiH.

Početak izgradnje tog kapaciteta predviđen je za sredinu 2012. godine, a realizacija projekta trajala bi oko pet godina. U toku izgradnju bloka 7 bilo bi angažirano oko 6.500 radnika. (preneseno sa www.bizon.ba)

Potpisan Sporazum o poslovnoj saradnji VTKBiH i APBiH

Sporazum o poslovnoj saradnji između Vanjskotrgovinske komore (VTK) BiH i Asocijacije poslodavaca BiH potpisan je jučer u Sarajevu. Sporazum su potpisali predsjednici VTK BiH i Asocijacije, Veselin Poljašević i Nihad Imamović.

Ciljevi saradnje predviđene Sporazumom, kako su istakli potpisnici, su organizovani nastup i jačanje pozicija prema organima zakonodavne i izvršne vlasti, usaglašavanje i prezentacija interesa poslovnih subjekata, zajedničkih i po sektorima privrede, jačanje konkurentnosti poslovnih subjekata u zemlji i inostranstvu.

Imamović je istakao značaj potpisivanja ovog sporazuma, na osnovu kojeg će VTK BiH i Asocijacija poslodavaca BiH imati jedinstven nastup prema državnim i intetskim organima vlasti, ali i prema inozemstvu. Predsjednik Poljašević je naglasio da potpisivanje Sporazuma predstavlja formalizaciju dosadašnje uspješne saradnje između ove dvije organizacije na različitim programima.

"Pred nama je vrijeme donošenja zakona, usaglašavanja normative sa evropskom i formiranje vlasti. Sve ovo bi trebalo podići nivo produktivnosti i konkurentnosti bh. privrede", rekao je Poljašević i dodao da će se na tim ciljevima zajednički raditi.

Prezentacija web portala Udruženja i Asocijacije

Asocijacija poslodavaca BiH i Udruženje poslodavaca FBiH, uz finansijsku pomoć MOR-a i Projekta Irske vlade, kreirali su internet stranice i pokrenule prvi broj online BH Business Info magazina.

Početkom decembra mjeseca održana je prezentacija ova dva web portala i BH Business Info magazina. Na prezentaciji su prisustvovali predstavnici kompanija, sindikata, stranih organizacija i veliki broj printanih i elektronskih medija.

Cilj ovih projektnih zadataka bio je da se široj javnosti predoče aktivnosti Asocijacije i Udruženja, te da se poboljša komunikacija sa članstvom. Kreiranjem web stranica članstvu se olakšao pristup dokumentima i korisnim informacijama.

Prvo online izdanje BH Business Info magazina sadrži dosta vijesti koje su interesantni bh kompanijama.

Posjeta delegacije Europske Komisije

Asocijaciju poslodavaca BiH posjetila je delegacija misije Europske Komisije iz Brisela, odjel za ekonomske i finansijske poslove a u cilju što jasnijeg definisanja stanja bh privrede u BiH.

Središnja tema razgovora bila je aktuelno stanje bh ekonomije iz perspektive poslovne zajednice. Zatim, problemi sa kojima se suočava BiH u oblasti ekonomije i finansija te prepreke sa kojima se susreću poslodavci i način ka koji izaći iz krize. Također se razgovaralo i o tome šta poslodavci očekuju od nove vlasti i da li će nova vlast posvetiti više pažnje pitanjima iz oblasti ekonomije.

Teme o kojima se govorilo su usko vezane za reforme koje se moraju sprovesti u okviru Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju te samom ispunjavanu uslova za brži napredak na putu ka euro-atlanskim integracijama.

Predstavnici Asocijacije su iznijeli svoj stav i o razvoju društvenog dijaloga i uspostavljanju društvenog partnerstva kroz institucije ekonomsko-socijalnih vijeća na svim nivoima.

Sastanak sa predstavnicima "SIGMA"

Agencija za javne nabavke Bosne i Hercegovine uradila je nacrt „Zakona o javnim nabavkama“ i uputila ga na javnu raspravu koja traje do 31.01.2011. godine. Tim povodom predstavnici agencije SIGMA iz Pariza, koju je predvodio g. Marian Lemke, a u kojoj su bili i eksperti za postupak javnih nabavki iz Danske, Velike Britanije, Holandije i Hrvatske, posjetili su AP BiH i UP FBiH.

Agencija Sigma angažovana je od strane Evropske Komisije kao konsultantska agencija za praćenje procedure usvajanja novog zakona o Javnim nabavkama. Prilikom navedene posjete omogućili smo zainteresovanim članicama našeg udruženja da iznesu svoje primjedbe i sugestije na dostavljeni materijal.

Predstavnici Sigmie su visoko ocijenili angažman naših udruženja u ovom veoma važnom poslu i preuzeli obavezu da naše primjedbe ugrade u svoj finalni dokumenat. Naročito su podržali naše primjedbe koje se odnose na dugotrajnu i komplikovanu proceduru javnih nabavki, zloupotrebu instituta tehničke sposobnosti od strane ugovornog organa, te prihvatanje ponuda sa damping cijenom.

Posjeta Svjetske Banke

Menadžer Sektora za region Evrope i Centralne Azije, Svjetske Banke iz Vašingtona, gospodin Lalita Raina u pratnji svoje saradnice gospođe Aurore Ferrari, posjetio je AP BiH i UP FBiH. Svrha sastanka bila je njihova želja da se upoznaju sa stavovima poslodavaca o problemima u finansijakom sektoru Bosne i Hercegovine te mogućim prioritetima koji bi ušli u programe Svjetske Banke.

Tokom razgovora u kojima su sa naše strane učestvovali g. Remzo Bakšić, g. Hasan Bećirević i g. Mladen Pandurević, upoznali smo predstavnike Svjetske banke sa našim viđenjem problema i sugerisali da naši predstavnici budu uključeni na partnerskoj osnovu ne samo u implementaciji projekata Svjetske Banke u Bosni i Hercegovini, nego i prilikom definisanja ciljeva projekata.

Naročito smo insistirali na rješavanju problema tekuće likvidnosti sa kojim se susreće kompletna privreda BiH. Predložili smo da Svjetska Banka pomogne aktivnosti, reorganizovane Razvojne banke koja bi trebala da ima sasvim drugačiju ulogu u procesu ekonomskog razvoja. Takođe smo sugerisali da se razvoj naših kompanija pomogne kroz obezbjeđivanje jeftinijeg novca.

Predstavnici Svjetske Banke su prihvatili našu sugestiju da se učini više na informisanju naših članica o uslovima i načinima korištenja sredstava Svjetske Banke plasiranih preko agencije „Odras“. Takođe su zamolili da im naše prijedloge i sugestije dostavimo u pismenoj formi, kako bi ih mogli uključiti u svoje prioritete.

Press konferencija Saveza samostalnih sindikata BiH i Udruženja poslodavaca FBiH

“Sindikat i poslodavci moraju nastaviti zajedno raditi, jer ako ne bude tako, možemo doći u situaciju da Sindikat zastupa nezaposlene radnike, a Udruženje poslodavaca firme bez posla.”

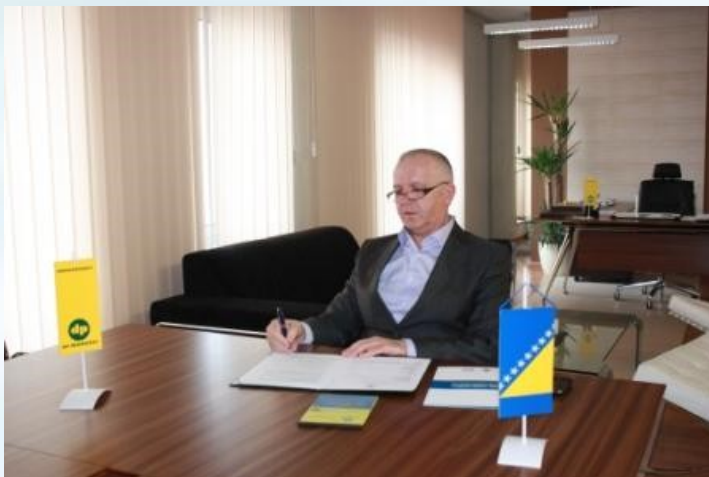
Zapošljavanje je, zajedno s pravima radnika i socijalnom politikom, ključni problem ove države, izjavio je u srijedu predsjednik Saveza samostalnih sindikata BiH Ismet Bajramović. Sindikat i Udruženje poslodavaca Federacije BiH, kao i do sada, trebaju nastaviti zajednički raditi na poboljšanju uslova za poslovanje i investiranje u BiH kako bi obezbijedili otvaranje novih radnih mjesta.

Sindikat i poslodavci moraju nastaviti zajedno raditi, jer ako ne bude tako, možemo doći u situaciju da Sindikat zastupa nezaposlene radnike, a Udruženje poslodavaca firme bez posla, rekao je predsjednik Udruženja poslodavaca Federacije BiH Nihad Imamović na konferenciji za novinare u Sarajevu.

On je dodao kako nikome nije u interesu da radnici imaju samo minimalna sredstva za preživljavanje, nego je potrebno raditi na povećanju plata i stvaranju uslova za nova zapošljavanja, a jedan od uslova je postizanje dogovora o novom kolektivnom ugovoru koji treba biti rezultat zajedničkog rada i kompromisa Sindikata i poslodavaca.

- Naš cilj nije samo da održimo postojeći nivo zaposlenosti i nivo plata, nego da se stvore uslovi za otvaranje novih radnih mjesta i rast plata, a upravo to su naši zahtjevi, koje ćemo uputiti novoj izvršnoj vlasti u Federaciji BiH, rekao je Imamović i dodao kako se nada da će vlast ubrzo biti formirana.

Predsjednik Uprave Drvopromet Group prepoznao ulogu i značaj Asocijacije poslodavaca BiH

Direktor društva "Drvopromet Group" Fehim Baždarević potpisao je pristupnicu Asocijaciji poslodavaca BiH, dok je Predsjednik Uprave Jakup Mešević prepoznao interese za učlanjenjem.

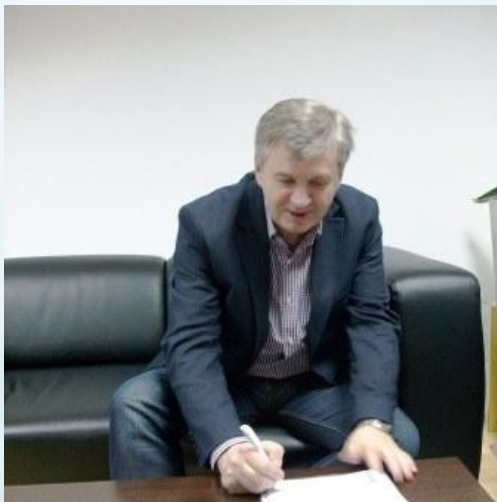
U sklopu Drvopromet Group-a posluje najveći domaći trgovački lanac DP Marketi i svoju strategiju i dugoročne planove zasniva na ulaganju ostvarene dobiti u nove investicije koje bi kao rezultat imale povećanje uspješnosti

poslovanja, a samim tim bi se stvorile pretpostavke za ostvarivanje još boljeg položaja firme u trenutnim tržišnim uslovima.

Ključ uspješnog poslovanja Drvopromet Group-a odnosi se na savremeno uređene prodajne objekte, na širok krug potrošača i na samo pridavanje važnosti kvaliteti proizvoda kao i usluga radnog osoblja. Od ovako uspješnog poslovanja korist imaju ne samo vlasnici nego i dobavljači, kolektiv, stanovništvo kao i cjelokupna društveno-politička zajednica u BiH.

Drvopromet Group će u budućnosti kao član Asocijacije moći zajedno sa ostalim članicama uticati na stvaranje boljih poslovnih uslova u BiH, te na taj način podstaknuti što dinamičniji razvoj društva u cjelosti.

Pristupanje U.T.O.K.-a u APBiH

Asocijacija poslodavaca BiH je dobila novog kolektivnog člana U.T.O.K. (Udruženje tekstila, obuće i kože u Bosni i Hercegovini). Ovo Udruženje je nevladina, neprofitabilna i nestranačka organizacija čija je misija podrška: razvoju tekstilne, obućarske i kožarske industrije i unaprijeđenje kvaliteta života i ekonomski prosperitet.

Potpisivanjem pristupnice APBiH Predsjednik U.T.O.K.-a gđin. Adnan Smailbegović je svom Udruženju omogućio ostvarivanje prava na povlastice na temelju kolektivnog članstva u raznim organizacijama i prilikom organiziranih aranžmana s trgovinskim, bankarskim, konzultativnim, turističko-ugostiteljskim i drugim poduzecima i institucijama. Također su stekli pravo da učestvuju u aktivnostima Udruženja radi ostvarivanja osnovnih ciljeva, da biraju i budu birani u organe Udruženja i da ostvaruju druga prava i obaveze u skladu sa Statutom i drugim općim aktima.

Udruženje tekstila, obuće i kože u BiH je osnovano u martu 2006.god. i predstavlja 35.000 uposlenih iz ove tri oblasti na prostoru cijele Bosne i Hercegovine.

Saradnja Asocijacije i Agencije za rad i zapošljavanje BiH

Direktor Asocijacije poslodavaca BiH i Direktor Agencije za rad i zapošljavanje BiH su na sastanku održanom 12. 01.2011.godine razgovarali na temu održavanja Konferencije o zapošljavanju. Na ovoj Konferenciji bi bili prezentirani podaci o kretanju stope nezaposlenosti u posljednjih 5 godina, te bi vladama bile predložene mjere koje će doprinjeti rješavanju ovog gorućeg problema.

Problem nezaposlenosti se već duži niz godina ne posvećuje dovoljno pažnje bez obzira što je usvojena Strategija o zapošljavanju na svim nivoima vlasti. Asocijacija poslodavaca BiH ima izražen interes da kroz javnu raspravu u prisustvu predstavnika vlasti, agencija za zapošljavanje i predstavnike kompanija potakne Vlasti da kroz mjere podrške zapošljavanju omoguće nosiocima razvoja da se ovaj problem počne rješavati.

Kroz mjere ekonomske politike potrebno je stvoriti povoljan ambijent za dinamičniji razvoj i otvaranje novih radnih mjesta kako bi smanjili visoku stopu nezaposlenosti u BiH. Poslodavci jedino uz podršku vlasti mogu utjecati na smanjenje stope nezaposlenosti i odliv obrazovanih kadrova iz Bosne i Hercegovine.

Sajmovi za zapošljavanje

Projekat predviđa održavanje deset sajмова zapošljavanja u Federaciji BiH, te unapređenje saradnje između ključnih partnera na tržištu rada: poslodavaca, lokalnih vlasti, službi za zapošljavanje.

Projekat Sajmovi zapošljavanja predviđa održavanje sajмова zapošljavanja u Federaciji BiH u organizaciji Udruženja poslodavaca Federacije BiH, Federalnog zavoda za zapošljavanje, i kantonalnih službi za zapošljavanje.

Sajmovi zapošljavanja, kao moderan i uspješan oblik povezivanja poslodavaca i osoba koje traže zaposlenje, utiču na:

- poboljšanje efikasnosti funkcionisanja tržišta rada,
- poboljšanje susreta ponude i potražnje na tržištu rada,
- poboljšanje saradnje poslodavaca, javnih službi za zapošljavanje i drugih partnera na tržištu rada
- kvalitet praćenja kretanja u oblasti zapošljavanja,
- unapređenje, funkcije posredovanja u zapošljavanju.

Sajmovi osiguravaju relevantne informacije o potrebnim zanimanjima i znanjima i vještinama na tržištu rada i pružaju kvalitetan okvir za kreiranje aktivnih mjera zapošljavanja, kao i za rješavanje kratkoročnih, ali i srednjoročnih potreba tržišta rada. Sajmovi zapošljavanje su se pokazali kao efikasna i jeftina mjera aktivne politike zapošljavanja koja omogućava susret više desetina poslodavaca i stotina ili hiljada osoba

Ovaj projekta predstavlja i implementaciju Sporazuma o saradnji između Udruženja poslodavaca i Federalnog zavoda za zapošljavanje i u skladu je sa Strategijom zapošljavanja Federacije BiH 2009-2013. tj Akcionim planom zapošljavanja u Federaciji BiH za period 2010.-2013. godine kojim je između ostalog definisan i strateški cilj 2 **Usklađenost ponude radne snage sa potrebama na tržištu rada** sa podciljem koji ukazuje na važnost unapređenja sistema posredovanja u zapošljavanju i praćenjem potražnje za radnom snagom.

Primarni ciljevi ovog projekta su:

- Sticanje uvida u potrebe poslodavaca za novim zapošljavanjem;
- Sticanje uvida u potencijalnu ponude radne snage;
- Povezivanje poslodavaca, nezaposlenih, javnih službi za zapošljavanje i vlasti;
- Omogućavanje novog zapošljavanja;
- Promocija biznisa;
- Kreiranje novih mjera aktivne politike zapošljavanja.

Sajmovi za zapošljavanje će se održati prema utvrđenom kalendaru tokom proljetnog perioda.

“Centrotans Eurolines je aktivnim statusom i članstvom u reprezentativnoj organizaciji Eurolines sa sjedištem u Briselu, direktno uvezan i u saobraćajni sistem Evrope “

Centrotans Eurolines je najveći i najvažniji privredni sistem u oblasti javnog autobusnog prijevoza putnika Bosne i Hercegovine. Aktivnim statusom i članstvom u reprezentativnoj organizaciji Eurolines sa sjedištem u Briselu, Centrotans Eurolines je direktno uvezan i u saobraćajni sistem Evrope. Svoje poslovanje usmjerava ka tome da ostane sinonim za udoban, siguran i ugodan prijevoz putnika u domaćem i međunarodnom saobraćaju.

Prošla 2010. godina smatra se jednom od najtežih godina na poslovnom planu za sve privredne subjekte u Bosni i Hercegovini, pa tako i za Centrotans Eurolines. Obilježili su je porast cijene nafte, rezervnih dijelova i pad broja putnika zbog opadanja standarda života. I pored navedenih teškoća, Centrotans Eurolines je 2010. godinu završio pozitivnim poslovnim rezultatom. Također, u svrhu povećanja kvaliteta usluge prijevoza putnika i zadovoljenja njihovih potreba,

Centrotans Eurolines je izvršio nabavku 12 autobusa za gradsko prigradski saobraćaj. Obzirom da je obaveza kompanije Centrotans Eurolines stalna briga za putnike, ona se može realizovati upravo kroz nabavku kvalitetnih autobusa i adekvatnim

odnosom voznog i drugog osoblja prema korisnicima krajnjih usluga.

U novoj 2011. godini postavljeni su visoki poslovni ciljevi. Planirano je povećanje prihoda i obima poslova, kao i bolja iskorištenost poslovnih kapaciteta. Također, u tekućoj godini za investicijska ulaganja će se izdvojiti 4,4 miliona maraka. Najveći iznos sredstava odlazi na kupovinu 5 autobusa MAN Lion Couch i jednog autobusa BRAVO I-MAN kapaciteta 83+2 putnika. Pored toga planirana je kupovina i 5 autobusa za prigradski saobraćaj. Pored vozila, planirana su i sredstva za izradu projektne dokumentacije i opreme za Autobusku stanicu.

Turizam je nakon prijevoza putnika najvažniji segment poslovanja, te se smatra najperspektivnijim segmentom Društva. Obzirom da je od decembra 2010. godine stupio na snagu bezvizni režim za građane BIH, Centrotans Eurolines će svojom kvalitetnom ponudom omogućiti korisnicima da posjete gradove i zemlje koji su im do sada bili nedostupni.

Marketing i Komunikacije: Godina WikiLeaks-a!

Vesna Beganović, CEO, Via Media

Pokušate li u BIH planirati razvoj i mjeriti učinkovitost marketing i komunikacijskih kampanja, brzo ćete ostati na pustom ostrvu, a mnogi će vas pokušati ušutkati tezama da je nemoguće izmjeriti i da nema potrebe “sve je super, čemu takvo razmišljanje?”.

Ako se pak osvrnemo samo na Hrvatsku, možemo zaključiti da se ljudi u oblasti oglašavanja i komunikacija intenzivno bave istraživanjem i predviđanjem trendova kako bi mogli kvalitetno planirati i mjeriti učinkovitost kampanja i evaluirati koliko su odabrane strategije dobre.

Oglašivačko tržište u Hrvatskoj se mjeri oko 454 mil EUR, FRC (AGB Nielsen), u Srbiji oko 2,230 mil EUR, FRC (AGB Nielsen), a BH tržište 284 mil EUR, FRC (MiB 2010).

Iako naši potrošači i kompanije nisu manje vrijedni ili “zaostali u razvoju” ipak su

uskraćeni za razvoj slobodnog promišljanja i kvalitetenog izbora.

Usudimo li se prognozirati tržište oglašavanja i komunikacija u 2011. u BIH, po onom što najavljuju oglašivači, vidimo da nema inovativnih i smjelih ideja, želje da se nešto promjeni i snažnije uložiti u bijeg od tradicionalnog. Trendovi u oglašavanju u BIH u narednom periodu se neće nimalo promijeniti. Zapreke tome su mnogostruke, od toga da oglašivači žele uložiti samo onoliko koliko će imati rezultata da se zadrže na već postojećoj razini, do toga da su agencije “zarobile” u oprobanim klasičnim medijskim kanalima i pukom preživljavanju.

Oglašivači traže od agencija da komuniciraju s više potrošača uz niže troškove, a agencije ne mogu da se razvijaju ako ne ostvaruju profit koji im to omogućuje.

Kako dobiti bolje i više za najmanje novca? Da li je to jedini izlaz?

Bez obzira kako na to gledale obje strane, danas trebamo nove formule za uspjeh.

VIA MEDIA

Tržište je nemilosrdno, potrošači imaju kontrolu nad brandovima, više nisu pasivni konzumenti reklamnih poruka. Žele da učestvuju, da se pitaju i budu dio priče. S druge strane ubrzan napredak u tehnologiji postavlja nove zahtjeve pred kreativne agencije, jer moraju brže reagirati hvatajući korak s zahtjevima tehnološkog napredka.

Razvojem tehnologija oglašivači su u rukama potrošača, i ne smiju ih nikako ignorisati, jer njihov glas je vazan i danas se čuje. Zato mislim da ranije formule koje su koristile kompanije i agencije više ne vrijede. Kompanije sada trebaju komunikacijske agencije koje pored kreativaca imaju komunikacijske eksperte koji prate trendove i tehnologije, otvaraju nove načine i područja komunikacija.

Čemu sve to vodi ?

Ako ne potičemo kreativnost i nove kanale komuniciranja, ostajemo zarobljeni u već viđenom. Ako je komunikacija predvidiva, već viđena, nama iznenađenja. Kad' nema iznenađenja nije ništa novo. Ništa novo nema nove vrijednosti. Znamo da nova vrijednost produljuje život, a i to da nisu svi rođeni uspjeti preživjeti.

Kreativne snage se moraju oslobađati. Tu je i uloga oglašivača koji će malo riskirati i poticati agencije da inoviraju. Bez inovacija sve ostaje na istom, ulaganja u marketing biće uzaludna, a samo će patiti brandovi koji će tapkati u mjestu.

Povjerenje u plaćeno oglašavanje pada, kupci su postali pametniji.

PR se sve više prepoznaje u BiH, njegova funkcija, u stvari, upravlja reputacijom jedne kompanije, a samo

jaka reputacija kompanije ukazuje na to koliko su neki proizvodi ili usluge korišteni i kakvu percepciju o njima imaju kod potrošača.

Okolnosti se mjenjaju, potrošači se kreću, informišu, reputacija je u većem riziku na tržištu, pogotovu danas zato što se loše vijesti i netačne informacije šire kao požar kroz nove i tradicionalne komunikacijske kanale. Ovi trendovi koji itekako utiču na reputaciju i vrijednost kompanija jasno ukazuje na stvarnu potrebu za strateško komuniciranje i plan. Čak i najjednostavnija komunikacijska strategija će doprinjeti kvalitetnijem radu jer i najjednostavniji plan je bolji nego nikakav plan.

Društvene mreže i mediji će po popularnosti i dalje brzo rasti u BiH u narednom periodu, ali u godini WikiLeaks-a, korporativna transparentnost brzo postaje stvarnost, bilo da to želimo ili ne.

“Za prevazilaženje ekonomske krize neophodno je podsticati izvozno orijentisane kompanije u BiH“

Za prevazilaženje ekonomske krize neophodno je podsticati izvozno orijentisane kompanije u BiH, povećati strane investicije i rasteretiti privredu, smatra direktor Asocijacije poslodavaca BiH Alija Remzo Bakšić.

“U zapadnim zemljama cijena rada je mnogo skuplja, a s obzirom na to da je potražnja proizvoda u padu, njihovi poslodavci počinju vršiti nabavke tamo gdje mogu nešto jeftinije proizvesti i kupiti, što je slučaj sa BiH, gdje je cijena rada mnogo manja. Tu šansu treba iskoristiti, jer je to jedini način da se kriza prevaziđe”, kazao je Bakšić.

Dodao je da je usljed nedavnih dešavanja na globalnom finansijsko-ekonomskom planu došlo do povećanja narudžbi nekih proizvoda iz FBiH.

Bakšić je napomenuo da pristup Udruženja poslodavaca BiH, koje broji oko 4.000 preduzeća, nije otpuštanje radnika do čega, prema njegovim riječima, neće doći, već smanjenje broja radnih sati tamo gdje to bude potrebno.

“Da bi se kriza prevazišla na ovaj način potrebno je obezbijediti načine pomoći izvozno orijentisanim kompanijama, te

održati i povećati ciklus stranih investicija i rasteretiti privredu, što je predviđeno Programom mjera za ublažavanje posljedica globalne ekonomske krize koji je Dom naroda Parlamenta FBiH usvojio 30. decembra 2008. godine, a očekuje se da će to učiniti i Predstavnički dom federalnog parlamenta 13. januara”, istakao je Bakšić.

On je napomenuo da će se kroz ovaj program mjera stope doprinosa u ovoj godini smanjiti za 3,5 odsto, a do 2012. godine za 15 odsto, te doći do ukidanja parafiskalnih taksi za turističke članarine, što zajedno predstavlja olakšanje u podizanju konkurentnosti privrednicima.

Osvrćući se na aktivnosti Asocijacije poslodavaca BiH protekle godine, Bakšić je istakao da ona aktivno učestvuje u programima Svjetske organizacije rada i Evropske unije na podizanju kapaciteta svih partnera u pripremi za uspostavu Ekonomsko-socijalnog savjeta na državnom nivou.

“Angažovani su predstavnici međunarodne zajednice, kao i budući lokalni partneri u Ekonomsko-socijalnom savjetu da se stvore okolnosti za njegovo osnivanje. Obaveza Savjeta ministara BiH nakon potpisivanja Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju s EU bila je da do 30. septembra prošle godine donese odluku o njegovom osnivanju, ali do toga nije došlo”, naveo je Bakšić.

On je ocijenio da će se osnivanjem ovog tijela stvoriti aktivnija pozicija poslodavaca i sindikata u BiH da zajedno sa vlastima, kao partnerom, vode sve bitne procese iz oblasti ekonomsko-socijalne politike, te učestvuju u procesima približavanja BiH Evropskoj uniji. (www.ekapija.ba)